

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3016/2017. (II. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény 35/A. §–35/N. §-a, 36. §-a, 38. § (2) bekezdés *h*) pontja, illetve *n*)–*v*) pontjai, 38. § (3) bekezdés *c*)–*e*) pontjai, valamint 39. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. A 2016. május 27-én előterjesztett alkotmányjogi panaszában az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Eüatv.) 35/A. §–35/N. §-a, 36. §-a, 38. § (2) bekezdés *h*) pontja, illetve *n*)–*v*) pontjai, 38. § (3) bekezdés *c*)–*e*) pontjai, valamint 39. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte.
- [2] Az indítványozó az Eüatv. támadott rendelkezései megsemmisítését az Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bekezdése, II. cikke, valamint VI. cikk (1)–(2) bekezdése sérelmére hivatkozva kezdeményezte. Az indítványozó álláspontja szerint az Eüatv. támadott rendelkezései – az elektronikus egészségügyi szolgáltatási tér (a továbbiakban: EESZT) bevezetésével összefüggésben – az információs önrendelkezési jogát sértik, mert az egészségi állapotra vonatkozó különleges személyes adatoknak a kezelését az érintettek hozzájárulásának hiányában is lehetővé teszik. Az indítványozó kifogásolta továbbá, hogy az EESZT már meglévő adatbázisok mellett, párhuzamosan tárolja, illetve teszi elérhetővé ugyanazt az adathalmazt, s ezáltal szükségtelen alapjog-korlátozást valósít meg. Az indítványozó álláspontja szerint az EESZT-re vonatkozó rendelkezések nem tesznek eleget a kötelező adatkezeléssel okozott alapjog-korlátozással szemben támasztott alaptörvényi követelményeknek, mivel lehetőséget adnak a csatlakozó adatkezelők körének, illetve az EESZT-ben rögzíthető és kezelhető adatok körének miniszteri rendeletben történő meghatározására.
- [3] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [4] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybíróság eljárása kezdeményezhető akkor, ha alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.
- [5] Alkotmányjogi panaszában az indítványozó hivatkozott az Abtv. hatáskörét megjelölő 26. § (2) bekezdésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a*) pontja]. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Eüatv.-nek az indítványozó által kifogásolt rendelkezései 2016. január 1-jén léptek hatályba. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszát 2016. május 27-én terjesztette elő, nyilvánvalóan tehát a hatálybalépéstől számított 180 napon belül.
- [6] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. alapján és az Alkotmánybíróság joggyakorlata értelmében is jogorvoslat: az Abtv. 26. § (1) és (2) bekezdése, valamint 27. §-a szerint egyaránt akkor fordulhat az Alkotmánybírósághoz a konkrét ügyben érintett személy vagy szervezet, ha Alaptörvényben biztosított jogának sérelme bekövetkezett [Abtv. 26. § (1) bekezdés *a*) pont, (2) bekezdés *a*) pont és 27. §] [3367/2012. (XII. 15.) AB végzés, Indokolás [12]].

Az Alkotmánybíróság azonban rámutatott arra, hogy mindig csak a konkrét eset kapcsán lehet eldönteni, hogy „az indítványozó aktuális sérelme fennáll-e” {3110/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [31]}.

- [7] Alkotmányjogi panaszában az indítványozó [utalva a 3110/2013. (VI. 4.) AB határozatra, a 32/2013. (XI. 22.) AB határozatra, illetve a 24/2014. (VII. 22.) AB határozatra] személyes érintettségét a jelen esetben azzal magyarázta, hogy mindaddig, amíg a személyes adatok kezelésére irányuló kifogásolt szabályok hatályban vannak, alkalmasak lehetnek az információs önrendelkezési joga, illetve az emberi méltósághoz való joga korlátozására. Azt állította, hogy az Eüatv.-nek az EESZT bevezetésével kapcsolatos rendelkezései összességükben idézik elő közvetlenül a jogsérelmét. Hivatkozott arra, hogy a kifogásolt rendelkezések „egy olyan központi elektronikus szolgáltatásokat megvalósító egészségügyi ágazati informatikai rendszer létrehozását írják elő, amelybe az érintettek mindenféle bírósági vagy hatósági döntés nélkül kerülnek be, és ennek alapján ugyanígy közvetlenül, bírói döntés nélkül következik be a jogsérelme is az érintetteknek.” Az indítványozó szerint „a kifogásolt jogszabályhelyek a norma címzettjei által történő alkalmazásuk révén közvetlenül kihatással vannak az indítványozóra mint az egészségügyi ellátóhálózattal, valamint egyéb adatkezelő szervvel kapcsolatba kerülő személyre”. Utalt végül arra, hogy „az indítványozó érintettsége a potenciális sértetti státusára tekintettel is fennáll”.
- [8] Alkotmányjogi panaszában az indítványozó mindazonáltal nem igazolta, hogy állítólagos jogsérelme az Eüatv. támadott rendelkezései alapján aktuálisan be is következett, azaz konkrétan – az Eüatv. 35/B. § (3) bekezdése alapján – regisztrációra vált volna kötelessé az EESZT-ben. Ugyanígy arra sem utalt, hogy ha a regisztrációs kötelezettséget tartalmazó szabályozás konkrétan számára valóban jogsérelmet okozott, illetve okozott volna, akkor e jogsérelmének bekövetkezése az Eüatv. 35/H. § (1) bekezdése alapján elkerülhetetlen volt, illetve lett volna. Az Eüatv. 35/H. § (1) bekezdése szerint az érintett az EESZT útján ugyanis „bejelentheti az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatai e törvény szerinti kezeléséhez hozzájáruló vagy azt korlátozó nyilatkozatát (a továbbiakban: önrendelkezési nyilatkozat)”, s ezáltal megakadályozhatja a személyes adatai kezelésével járó jogsérelme bekövetkezését. Az indítványozó így a közvetlen és aktuális érintettségét – az Eüatv. 35/H. § (1) bekezdésére is figyelemmel – nem igazolta, indítványában nem fejtette ki, hogy a támadott rendelkezésekből közvetlenül és aktuálisan bekövetkezett a jogsérelme.
- [9] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány az Abtv. 26. §-ában foglalt feltételeknek nem felel meg, ezért azt az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. január 31.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1036/2016.

